

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ (МІКРОЕКОНОМІКА, МАКРОЕКОНОМІКА)»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Спеціальність: 073 Менеджмент

Рік навчання: 2-й, семестр 3-4-й

Кількість кредитів ECTS: 6 кредитів

Назва кафедри: економіки та підприємницької діяльності

Мова викладання: українська

Лектор курсу	к.е.н., доцент Хаєцька Ольга Петрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	haetska@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» є обов'язковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 180 год.: лекції - 60 год.; практичні заняття - 56 год., самостійна робота - 64 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Філософія», «Економічна теорія (Основи економічної теорії)», «Статистика», «Вища та прикладна математика».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Стратегічне управління».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» спрямована на отримання здобувачами однієї з важливих і універсальних компетентностей сучасної економіки; забезпечує науково-теоретичну та методологічну основу для формування системи знань з конкретно-прикладних дисциплін, тому важливим є набуття практичних навичок та вмінь з даної дисципліни; допомагає здобувачам в формуванні та вмінні використовувати теоретичний інструментарій в дослідженні економічної поведінки господарювання, а також можливостей економіки її прогнозування на мікро та макро рівнях, як інструментів для прийняття рішень у економічній та підприємницькій діяльності.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» є отримання здобувачами ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення й економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення, пов'язані з їх майбутньою професійною діяльністю.

Завдання вивчення дисципліни

Завданнями навчальної дисципліни «Економічна теорія (Мікроекономіка, Макроекономіка)» є формування у здобувачів належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки; розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен володіти інтегральними, загальними та фаховими компетентностями, зокрема:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПР 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
3-й семестр				
1.	Мікроекономіка як наука	2	2	2
2.	Попит і пропозиція, їх взаємовідносини. Теорія еластичності	4	4	4
3.	Теорія поведінки споживача	2	2	4
4.	Теорія виробництва і витрат	4	4	4
5.	Ринок досконалої конкуренції	4	4	4
6.	Монопольний ринок	4	4	4
7.	Монополістична конкуренція та олігополія	2	2	2
8.	Ринки факторів виробництва. Ринок праці	4	2	2
9.	Ринки капітальних і земельних ресурсів	2	2	2
4-й семестр				
10.	Загальна рівновага та економіка добробуту	2	2	4
11.	Макроекономіка як наука	2	2	2
12.	Макроекономічні показники в системі національних рахунків	4	4	4
13.	Товарний ринок	2	2	2
14.	Сукупні витрати і ВВП. Кейнсіанська модель рівноваги	4	4	4
15.	Грошовий ринок	4	4	4
16.	Макроекономічна нестабільність	4	2	4
17.	Держава в системі макроекономічного регулювання	2	2	2
18.	Одночасна рівновага на товарному та грошовому ринках: модель IS-LM	2	2	2
19.	Економічна динаміка	2	2	4
20.	Зовнішньоторговельна діяльність	2	2	2
21.	Механізм зовнішньоекономічної діяльності	2	2	2
Разом		60	56	64

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру, презентацій).

Самостійна робота здобувача є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом. У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№ п/п	Вид самостійної роботи	Години	Термін виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	20	щотижнево	Усне опитування, тестування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами, опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу, опрацювання першоджерел)	16	щотижнево	Усне опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	16	1 раз на 2 тижні	Усне опитування, обговорення, виступ з презентацією, розрахункові та розрахунково-графічні роботи
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування, виконання завдань експрес-контролю під час практичних занять (самостійне опрацювання тестів відповідно до теми практичного заняття; самостійне розв'язання типових задач, ситуаційних вправ)	12	1 раз на 2 тижні	Тестування
Разом		64		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка. Підручник. Книга 1. За ред. С. Панчишина і П. Островерха. Львів. Апріорі, 2020. 512 с.
2. Галушка З.І., Поченчук Г.М. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка): навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет, 2022. 368 с.
3. Забарна Е.М., Козакова О.М., Задорожнюк Н.О. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність. Економічна теорія. 2020. 412 с.
4. Микола Горлач. Економічна теорія. Підручник. Економічна теорія. Підручник. Центр учбової літератури. 2023. 532 с.
5. Ігнатюк А.І. Мікроекономіка. ЦУЛ. 2023. 420 с.
6. Петрушенко Ю.М. Мікроекономіка: теорія та приклади розв'язання задач. Університетська книга. 2023. 320 с.
7. Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue, Sean M. Flynn. Economics: Principles, Problems, and Policies. 22nd Ed. McGraw-Hill Education, 2021. 1056 p.

Додаткова література

1. Хаєцька О.П., Бабій І.І. Цифрові інновації в аграрному секторі: аналіз ефективності та перспективи впровадження в Україні. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 3 (76). С. 191-197. URL: http://business-navigator.ks.ua/journals/2024/76_2024/34.pdf. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-32>
2. Хаєцька О.П. Інноваційно-інвестиційне забезпечення розвитку аграрного сектору економіки України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2024. № 2 (68). С. 123-141. DOI: 10.37128/2411-4413-2024-2-8
3. Осіпова Л.В., Хаєцька О.П. Міжнародна міграція робочої сили в умовах глобального розвитку. *Економіка та суспільство*. 2024. № 60. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-60-22
4. Хаєцька О.П. Шляхи підвищення міжнародної інвестиційної привабливості України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. №3 (53). С.113-130.
5. Хаєцька О.П., Лояніч В.О. Забезпечення продовольчої безпеки України в умовах війни. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.6.47>
6. Tomashuk I., Khaietska O., Boltovska L. Analysis of investment activities in the agricultural sector of Ukraine, determination of factors and ways of its activation. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. № 3. P. 340-352. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-3-340-352> (Web of Science).
7. Chikov I., Khaietska O., Okhota Yu., Titov D., Prygotsky V., Nitsenko V. Modeling of the synthetic indicator of competitiveness of agricultural enterprises: a methodological approach to the use of neural network tools. *Financial and credit activity: Problems of Theory and Practice* 2023. Vol. 5. № 52. P. 222-242. DOI:

<https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.52.2023.4149>

URL:

<https://fkd.net.ua/index.php/fkd/article/view/4149> (Scopus/ Web of Science).

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://minfin.com.ua/>

3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <https://bank.gov.ua/>

4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

6. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Міністерства цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Освітня компонента викладається у 2-х семестрах. Підсумковий контроль – екзамен у 4-му семестрі.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань, розрахункових та розрахунково-графічних робіт	4
4	Виконання контрольних робіт, тестування	10
5	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	8
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	2
7	Участь у роботі на практичних заняттях	7
8	Виконання домашніх завдань, розрахункових та розрахунково-графічних робіт	4

9	Виконання контрольних робіт, тестування	10
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (вирішення і письмове оформлення завдань, схем, діаграм, інших робіт графічного характеру; презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проєкти)	8
	Всього за атестацію 2	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали в національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни